

Мр Слађана Видосављевић²⁰

Учитељски факултет у Призрену – Лепосавић

САВРЕМЕНИ КОНЦЕПТ НАСТАВЕ ПРИРОДЕ И ДРУШТВА

Апстракт: У овом раду настојимо да укажемо на значај осавремењивања наставе природе и друштва, јер стално иновирање доприноси ефикаснијем и бољем остваривању васпитно-образовних и функционалних задатака предвиђеним наставним програмом. С обзиром на то да савремена школа мора бити, пре свега, школа која представља спој наученог и примењивог знања, очигледна је потреба за оваквим видом иницирања. Настава природе и друштва мора бити тако организована да својим разноврсним садржајима, методама и облицима рада ученицима омогући стицање целокупног сазнања о природним и друштвеним појавама у њиховом окружењу а и шире. Кључна улога у модернизовању ове наставе несумњиво припада учитељу који мора бити оспособљен за увођење и примену савремених модела рад.

Кључне речи: настава природе и друштва, савремена школа, иновације, активно учење, учитељ.

Увод

Нова савремена школа захтева да буде пре свега школа „примене наученог“, симбиоза теорије и праксе, спој наученог и примењеног активног знања, да би као таква водила у стваралаштво. Због тога се мора указати на важност стицања практичног и концептуалног знања насупрот чињеничког, а оно се у пракси може остваривати само непрекидним осавремењивањем наставе. Предавачко-истраживачки стил наставе према Ратковићу (2009: 32) мора да се поступно замењује сложенијим, истраживачким типом наставе, у коме се учи, али и експериментише са оним што је научено. Зато је и основни задатак школе и наставе да школско учење прерасте из традиционалног у савременији облик, са свим предностима које оно носи.

Традиционална настава која се данас углавном примењује у нашим школама је по Андрићу (1989: 109) „комбинација наставниковог излагања и демонстрирања наставних средстава, са доминацијом вербалних метода, као

²⁰ vodosavljevicmiro@live.com

и доминантан статус наставника- који пружа готове информације, уз висок степен вођења (дириговања) ученичког спознајног процеса и недовољну активност ученика“. Таква настава како каже Рубинштајн (1962: 284), омогућава само да се репродукује оно што је дато ученицима, и више од њега се не очекује, мишљење је за њега навика, али не и способност. Традиционална основна школа је дакле оријентисана на стицање знања, док се савремена обликује у едукативну заједницу. У питању су нова организациона решења којима се превазилази наслеђена пракса наставе и учења, модел круто детерминисане, униформне, нормативне организације која је примерена фронталном начину рада (Недељковић, 2002: 24). Отуда савремена школа захтева да у настави буду заступљенији иновативни модели којима се остварује већи степен ученичке активности и сарадње. У контексту промене према креативној настави, савремена школа дакле није само статични, спољашњи посматрач промена, већ она преузима улогу иницијатора и активног носиоца.

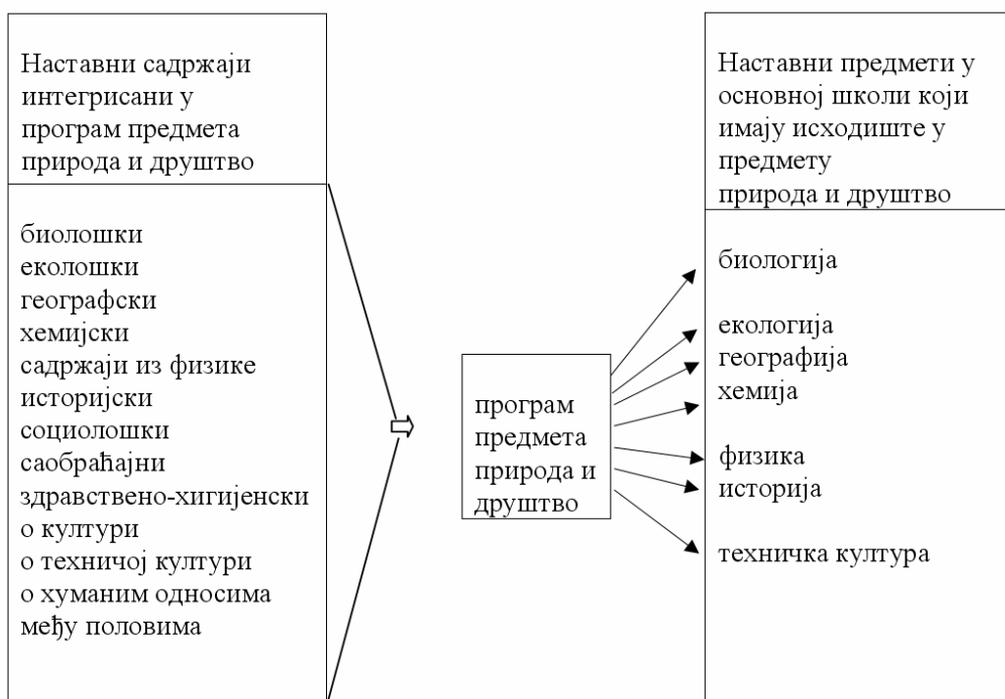
Основне карактеристике савремене наставе природе и друштва

Програм савремене наставе природе и друштва прилагођен је потребама ученика млађег школског узраста како би упознао свеукупност своје околине – природу и друштво. Специфичност методике наставе природе и друштва у односу на остале наставне програме огледа се пре свега у томе да су њени садржаји:

1. Конституисани на елементарним научним сазнањима природних и друштвених наука,
2. Бирани су у складу са општим и специфичним критеријумима и разврстани по својој структури и доступности узрасним могућностима ученика,
3. Распоређени по спирално-узлазном моделу (Лазаревић, Банђур, 2001: 56).

Ниједан наставни предмет у оквиру разредне наставе не обухвата толику разноврсност чињеница колико то омогућује ова настава и то захваљујући широком спектру природних и друштвених наука чија сазнања конституишу наставне садржаје. Оваква повезаност садржаја природних и друштвених наука указује на њен интердисциплинарни карактер и као такви захтевају већу стручност и већи степен методичког образовања наставника у тој настави. Дидактичко-методичком трансформацијом садржаја из различитих природних и друштвених области у оквиру овог предмета усклађује се и научност али и обим и дубина у погледу распореда садржаја, примерен психофизичким и васпитно-образовним могућностима ученика.

Табела 1. Наставни предмет природа и друштво у основној школи

Због тога су садржаји у оквиру овог предмета целовити, комплексни, јер су у њему интегрисани садржаји о живој и неживој природи, географији, историји, социологији, техници, култури и други (табела 1.), а који у вишим разредима основне школе представљају основу за многе наставне предмете. Ови садржаји у оквиру програма природе и друштва бирани су у складу са општим и посебним критеријумима и нарочито се преферирају следећи критеријуми:

- усклађеност садржаја наставе природе и друштва са циљем васпитања;
- усклађеност садржаја наставе природе и друштва са узрасним, нарочито психофизичким и васпитно-образовним могућностима ученика;
- просторна и временска блискост садржаја ученику или животне близине;
- репрезентативност и актуелност садржаја наставе.

На овакав начин изабрани садржаји требало би да омогуће ученицима у млађим разредима основне школе да сазнају о природним и друштвеним појавама у свом окружењу и тиме задовоље своје интересе за темељитије упознавање околине. У наставном програму најпогоднији распоред садржаја природе и друштва је по спирално-узлазном моделу и као најчешћи начини распоређивања у теорији и пракси афирмисали су се:

сукцесивни (линеарни), симултани модел и модел концентричних кругова. Према сукцесивном моделу наставни садржаји се распоређују и обрађују тако што се надовезују једни иза друге током школовања; симултани распоред садржаја наставе је концепција наставног предмета којом се истовремено обрађују садржаји из разних области или тема; према моделу концентричних кругова садржаји се из разреда у разред понављају с тим што се и проширују и продубљују. Комбинацијом ових модела добија се спирално-узлазни модел распореда и обраде садржаја, који се огледа не само у понављању појединих делова садржаја из разреда у разред, него у сталном повећању обима (екстензитета) и дубине (интензитета) тих садржаја. Али то уједно по Брунеру подразумева „давање исте материје на различитим узрастима, при чему се са сазревањем детета демонстрирање замењује формалним доказивањем“ (Ђорђевић, 1990: 64). Поред наведених начина распоређивања садржаја постоје и специфични по коме се биолошки, распређују и по биолошким дисциплинама (зоологија, ботаника, морфологија, анатомија и сл.), по годишњим добима, животним заједницама и слично; историјски се обрађују по хронологији догађаја па се тако и распоређују као и биографски, монографски, аналитички, синтетички и др. Сви наведени начини распоређивања смислено се комбинују и допуњавати, јер се не могу изоловано примењивати с обзиром на узраст ученика. У новој концепцији образовања садржаји нису више циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања планираних задатака (исхода), односно воде развоју очекиваних знања, вештина, ставова и вредности код ученика.

Циљ и задаци савремене наставе природе и друштва

У програмима појединих наставних предмета најчешће се постављају циљеви и задаци које би требало реализовати у оквиру наставе тих предмета. Циљеви наставе су опште и сажетије одреднице којима се усмерава целокупни образовно-васпитни процес – настава, док задаци наставе чине разраду и конкретизацију постављених циљева, и често су наведени у наставним програмима. Према ауторима Станимировић и Анђелковић (2003: 22) циљеви образовања имају оперативну функцију и представљају основ за конципирање, планирање, организацију и реализацију целокупног процеса али и за одређивање резултата, стварних ефеката, тј. исхода образовања (у реформи школства из школске 2003/2004. године, уместо циљеви и задаци уведена је формулација циљеви и исходи, али се 2004/2005. поново враћа на предходно). Исходи образовања представљају основу за конципирање наставног и образовног рада и чине конкретно знање, умење и способност или став који се очекује да се формира код ученика на поједином степену образовања, док задатак наставе објашњава начин постизања жељених

знања, умења и навика уз навођење истих, дакле суштина остаје иста (Грдинић; Бранковић, 2005: 25).

У наставном предмету Природа и друштво (Правилник о наставном програму Природа и друштво, Службени гласник Р.Србије, Просветни гласник, бр.3, из 2006) циљеви су дати двојачко: **експлиците** – као идеје водиље у практичној реализацији програма и они су јасно наведени у програмским садржајима, и **имплиците** – дати и садржани у избору, структурирању и начину реализације програмских садржаја, „прикривени“ су и наглашавају васпитну компоненту образовања. Они се реализују и спроводе преко одабраних садржаја и активности, који превазилазе оквире предмета и разреда, и залазе у све области које се обрађују у оквиру млађих разреда основне школе. Овако постављени циљеви омогућују ученицима да схвате: условљеност и повезаност појава, односа и процеса у природи и друштву, вредност и улогу људског рода у мењању природе и друштвених односа. Дакле циљ ове наставе није само на усвајању програмских садржаја, већ и на подстицању развојних потенцијала детета уз помоћ предвиђених наставних садржаја усмерених на развој психо-физичких, когнитивно-конативних и социјално-афективних сфера личности детета. Из значаја наставе произилазе задаци наставе природе и друштва и на основу наставног програма сам учитељ обликује и реализује задатке за сваку наставну јединицу. Задаци наставе природе и друштва су конкретни и с обзиром на области које обухватају деле се на образовне, васпитне и функционалне (практичне).

Образовни задаци односе се на усвајање знања о објективној стварности из датих програмских садржаја и основни смисао је у савладавању најелементарнијих знања из природних и друштвених појава, што ће ученицима послужити као основа за савладавање садржаја из биологије, екологије, хемије, физике, географије и историје; образовним задацима наставник треба да опише знања која ученик треба да усвоји и ниво те усвојености (познавање, памћење, уочавање, разумевање, примена...); у основној школи ученици треба, пре свега, да добију представу о предметима и појавама са којима се свакодневно сусрећу, и уколико их више усвоје, утолико ће успешније овладати основним наукама о природи и друштву у старијим разредима (Матовић; Буквић, 1996: 25).

Васпитни задаци обухватају васпитне вредности које ученик у том процесу усваја и односе се на развијање свести о очувању и заштити животне средине, развијање позитивних карактерних особина, за хумане односе међу половима, за културу живљења у демократском друштву и сл. Васпитним задацима треба да прецизира уверења, ставове, начине понашања, вољне елементе, елементе личности и погледе на свет које жели да развија код ученика. Непосредни контакт ученика са природним и друштвеним појавама пружа велике могућности за развијање њихове радозналости што је и битан

задатак ове области. Овде дете по Ушинском, који је указивао на велики значај природних наука у развијању мишљења (1939), очигледно и практично усваја логичке појмове као што су: узроци, последице, циљеве, намене, закључке итд.

Функционални задаци односе се на развијање психо-физичких функција (навике, умења, способности и др.), и они се у оквиру ове наставе препознају у захтеву да се у ученику развијају способности критичког посматрања и логичког закључивања, одређене навике и умења приликом примене теоријски усвојених знања (Градинић; Бранковић, 2005: 22). У наставној пракси како на то указује Де Зан (2001: 48) познато је да се задаци наставе остварују целовито, да су међусобно чврсто повезани, јер стицањем знања из природе и друштва остварују се материјални (образовни) задаци, развијају се психофизичке способности и склоности ученика али се уједно остварују задаци умног, моралног, естетског, радно-техничког, еколошког и других облика васпитања. Наставним програмом су одређени само општи циљеви и задаци предмета природа и друштво у целини а даља њихова оперативна разрада препуштена је учитељима као својеврсни вид слободе у креирању наставног процеса. Операционализовани задаци ове наставе остварују се на сваком наставном часу, при чему се најлакше остварују материјални, нешто теже функционални, а најтеже васпитни задаци. Упознавањем природе и друштва развијају се код деце сазнајне способности, формирају основни појмови и постепено се граде основе за систем појмова из области природе, друштва и културе. Целокупни васпитно-образовни рад у овом подручју доприноси усвајању основног научног погледа на свет, формирању ученикове личности, паралелно изграђујући њихове интелектуалне способности, практичне вештине, ставове и вредности.

Од традиционалног ка савременом приступу наставе природе и друштва

Савремени приступ настави природе и друштва у млађим разредима основне школе ставља ученика у средиште наставног процеса, што им омогућава савладавање целокупног процеса стицања знања, што је много важније и сложеније од пасивног усвајања чињеница и информација. При преображају традиционалног приступа настави у савремени облик учења, потребно је учинити многе помаке. Тако се савремени педагози слажу да се традиционална настава замени са савременом, у којој ће уместо учитељевог излагања- преовладавати откривање ученика, уместо учитељевог проучавања – самостални рад ученика, уместо излагања проблема – самостално или групно решавање проблема, уместо једноумља – дивергентно, стваралачко мишљење итд. Оваква креативна настава не представља потпуну негацију традиционалне наставе, већ је то само њена нова нијанса захваљујући којој настава од заната постаје уметност стваралаштва. По аутору Де Зану (2001:

135) „савремено организирана настава природе и друштва треба да води рачуна о свим етапама наставног процеса (увод или припремање, обрада нових наставних садржаја, вежбање, понављање и проверавање његове делотворности) и најделотворнијем временском устројавању наставне делатности, како би се избегла једноличност рада и остварила занимљивост, разноликост рада у којем до потпуног изражаја може доћи стваралаштво учитеља и ученика“. Зато и Јенсен (Eric Jensen) у својој књизи „Супер настава“ (2003: 34), за сарадничко учење каже да је то активан процес у којем се негују академске и социјалне вештине кроз интеракцију ученика, индивидуалну одговорност и позитивну међузависност. Према томе се као један од значајних задатака наставе односи на максималну активност сазнајних делатности ученика, развијање активног, самосталног стваралачког мишљења. Да би се то постигло, настава не треба да буде усмерена на запамћивање информација, којима школе просто засипају своје ученике, већ на активно учествовање ученика у процесу преображавања ових информација путем самосталног мишљења, формирања способности самосталне обраде знања, способности за самообразовање и самоваспитање (Ђорђевић, 1990: 92).

Унапређивањем квалитета учења и поучавања, подстиће се систематско и активно учење ученика, као и примену савремених метода од стране учитеља. Примена савремених методичких поступака у настави природе и друштва упућује на искуствено и истраживачко учење и поучавање уз помоћ нових наставних средстава, који су делотворни и примерени развојним могућностима ученика, њиховим интересима и потребама, али и склоностима и методичком знању и креативности учитеља. Систематизовањем, допуњавањем и реструктурирањем искуствених знања ученика и њиховим довођењем у везу са научним сазнањима, дечја знања се надограђују, проверавају и примењују. Савремени захтев који се поставља свим врстама и нивоима образовања, па тако и настави природе и друштва, проистекао из неопходности перманентног учења, јесте **учење учења**. Тиме се тежиште рада у образовању помера од учења запамћивања на оспособљавање појединца за самостално учење, да сазна који су извори информација и знања, где се налазе и како их искористити. Дакле ради се о оспособљавању за самообразовање, самоучење (*lean how to learn*). У наставном процесу учитељ и ученици међусобно су повезани припремањем наставе, радом и вредновањем резултата који су добијени радом. Учитељ је у непресталној интеракцији с ученицима и он одабиром различитих облика и метода рада чини наставни процес квалитетнијим, разноликијим, садржајнијим. Много је ефикасније када се ученицима омогуће многобројне прилике за стицање искуства у различитим и новим ситуацијама, ако им се омогући како каже Ђорђевић (1990: 122), да „виде“ тамо где раније нису видели и „запазе“ оно што до тада нису запазили“.

Применом стратегије активног учења, ученик учи на властитом искуству, разуме научено и властитим речима, у новим ситуацијама примењује научено. У активној настави аутори Ивић; Пешикан; Антић (2001: 22), под појмом активности ученика истичу да се у првом реду мисли на менталну активност, али и на широки дијапазон свих врста активности које могу допринети квалитетнијем овладавању знањима и умењима, као што су способност дијалога, доброг презентовања сопствене идеје, решења, дискутовања, постављања питања, доношења одлука, преузимања иницијативе и слично. Оваквим приступом избегава се једноличност наставе, остварује се занимљивост и разноликост наставног процеса у којем до пуног изражаја долазе креативност и стваралаштво, не само ученика, већ и самог учитеља као организатора наставног процеса. Постављени циљеви и задаци реализују се пре свега кроз наставни процес у школи, обogaћен осталим облицима активности у оквиру школског програма. Али су за потребе овог предмета посебно погодни: организоване посете, шетње, излети, настава у природи, осмишљене екскурзије и сви остали облици амбијенталног учења, где се кроз непосредну истраживачку активност деце уз подстицај и подршку учитеља остварују постављени задаци. Истраживачком наставом се креирају ситуације у којима се подстиче решење проблема, а пре тога његово откривање или упућивање на проблем, чиме се ученик усмерава на стваралаштво. Мисаони процеси ученика биће покренути онда када из сложене ситуације успеју да уоче и издвоје чињенице које имају одлучујући значај за решење постављеног задатка или проблема. Ученику треба омогућити да сам долази до сазнања, због чега треба осмислити прикладне методе које га усмеравају на истраживања. Посматрањем природе и природних појава, експериментом и практичним радом настоји се што више развити способност решавања проблема или сагледавања постављеног циља, као и остваривање процесуалног знања ученика јер, како каже стара кинеска пословица „Што чујем –заборавим; Што видим –запамтим; Што направим–знам“. Практични радови ученика у настави природе и друштва врло су значајни у процесу стицања знања, вештина и навика и њиховој примени у свакодневном животу. У процесу усвајања знања практичан рад има значење покретачке снаге у развоју мисли у којем се практичне операције интериоризују у одговарајуће умне операције (Де Зан, 2001: 44).

Флексибилно усвајање предвиђених програмских садржаја из природе и друштва кроз савремене облике наставе (индивидуализирана, диференцирана, проблемска, кооперативна, амбијентална) омогућава повезивање ових садржаја са стварним животом, чиме се ученицима нуди изазов истраживања и проучавања природе која их окружује. Нове сазнајне потребе изазивају и намећу и нове сазнајне активности. Учење путем откривања „састоји се у томе да садржај који треба научити није презентован ученику у готовом облику, већ га он мора самостално, независно открити, а

тек затим инкорпорирати у своје когнитивне структуре (Пешикан; Вуксан, 1989: 461). Понуђени садржаји на савремени начин презентовани „позивају“ ученике да искусе богатство света, да трагају за властитим одговорима, изазивајући их тако да схвате сложеност процеса човек-природа-друштво. При томе се мора узети у обзир и разлике међу ученицима као чињеницу и као врсту дидактичког изазова, јер по руском аутору Шахмајеву „нецелисходно је да настава за све ученике буде иста, без узимања у обзир индивидуалних разлика међу њима“ (Грдинић; Бранковић, 2005: 140). На тај начин се организовањем наставе на различитим нивоима задовољавају психолошке потребе и аспирације ученика, а сам наставни процес се оплемењује и постаје разноврснији и динамичнији. Тако организован наставни процес усмерава ученике на критичко посматрање, разумевање међузависност природе и људи, на проучавање научних начела, упознавање културне баштине и тд.

Учитељ – креатор наставе природе и друштва

Један од главних субјеката и веома значајан чинилац успешног васпитања и образовања у основној школи представља примарни организатор наставног процеса – учитељ. Његова компетенција у планирању, програмирању и управљању наставом и учењем је можда најважнија с обзиром на то да је у школи настава временски највише заступљена и да је то активност којом се остварује највише васпитно-образовних циљева и задатака (Јанковић, 2003: 82). Због тога савремено организована школа мора да настоји да се континуираним процесом едукације учитеља остваре његове професионалне компетентности у смислу дидактичко-методичког и педагошко-психолошког аспекта. У реализацији наставног програма природе и друштво иако се полази од постављених циљева и задатака (односно очекиваних исхода), од учитеља се очекује да флексибилно постави садржаје и да их тематски повеже по начелу интегративног приступа. Он има могућност да комбинује садржаје унутар предмета, као и оне на нивоу разреда, и из других наставних предмета, да на основу њих примењује мултидисциплинарни приступ при изграђивању појмова. На овакав начин наставни садржаји не представљају само материјал ради сазнавања чињеница, него су уједно подлога за формирање ширих и сложенијих појмова и за примену наученог у новим ситуацијама учења, решавању проблемских задатака, истраживању, кооперацији, чиме се ученици оспособљавају за самостално изучавање али и за практичну примењивост савладаног градива. Зато је потребно да сваки учитељ поседује одређена теоријска знања и практичну оспособљеност за програмирање, увођење у наставну праксу, праћење и вредновање савремених модела рада (Банђур, 2007: 155). Различити прилази у настави природе и друштва

уважавајући при томе особене карактеристике сваког ученика, његова интересовања и способности, ставља учитеља у позицију да гради наставну ситуацију која стимулише свестрани развој сваког ученика, што је и крајњи циљ модернизоване васпитно-образовне институције. Савремено одређење учења дакле удаљава се од његовог схватања као индивидуалног процеса, већ се оно све више схвата као процес изграђивања знања у интеракцији са ученицима у којем су непоходне вештине попут расправљања, договарања, размене мишљења и међусобног активног слушања. Стога, учитељи који примењују оне наставне стратегије које се заснивају у међусобној сарадњи ученика у највећој мери доприносе постицању ових облика активности и понашања ученика, што се сматра и неопходним за успешну реализацију специфичних садржаја природе и друштва. За остваривање оваквих циљева потребно је стандардизовати компетенције учитеља као једног од учесника, али и креатора наставног процеса у смислу доживотног образовања, способности вођења и управљања, оспособљеност за нове, како школске, тако и ваншколске задатке, информацијско- комуникацијске способности као и социјалне компетенције (Зрлић; Скокандић, 2008: 73). Дакле без одговарајућег образовања није могуће стваралачко ангажовање учитеља, јер се тиме доводи у питање и квалитет васпитно-образовног процеса у целини.

Закључак

У савременом образовном систему када се тежи да ученици усвоје представе и појмове са разумевањем, тако да их могу функционално користити тј. да их материјализују у свакодневном животу, савременом концепцијом наставе природе и друштва настоји се дати допринос оваквој новој организацији рада. Улога наставе природе и друштва у наставном плану и програму основне школе је примарана с обзиром на то да она представља средишни предмет у коме су инкорпорирани садржаји природних (биологија, физика, хемија, екологија, географија) и друштвених (историја, социологија) наука, који служе као основа за формирање предмета у вишим разредима. Због тога се увођењем различитих активних модела наставе инсистира на модернизацији наставног процеса како би се прилагодило постојећим потребама и интересима ученика. Овако модернизована концепција учења, применом интерактивне наставе, активним учешћем ученика у процесу стицања знања као и смислена опсервација и партиципација омогућује развитак њихових стваралачких способности, као и стицање свеукупног сазнања о природним и друштвеним појавама. Јер, неопходно је у будућем образовању ухватити корак са модерним трендовима, као и пронаћи нове активније путеве прилагођене нашим условима.

Литература

- Andrić, Z. (1989): *Autoindividualizirani rad u nastavi*, Zagreb, Školske novine.
- Банђур, В. (2007): *Савремени модели рада у настави природе и друштва*, Зборник радова 2., Источно Сарајево, Филозофски факултет у Источном Сарајеву.
- Грдинић, Б., Бранковић, Н. (2005): *Методика познавање природе и света око нас у наставној пракси*, Бачки Петровац, Култура.
- De Zan, I. (2001): *Metodika nastave prirode i društva*, Zagreb, Školska knjiga.
- Ђорђевић, Ј. (1990): *Интелектуално васпитање и савремена школа*, Београд, Завод за уџбенике и наставна средства.
- Zrlić, S., Skokandić, A. (2008): *Projektna nastava-djelotvorno učenje za održivi razvoj*, Zbornik radova-svezak 3, Rijeka, Učiteljski fakultet u Rijeci
- Ивић, И., Пешикан, А., Антић С. (2001): *Активно учење ,приручник за примену метода активног учења/наставе*, Београд, Институт за психологију.
- Јанковић, П. (2003): *Савремена схватања о професионалним компетенцијама учитеља*, Норма 2-3, Сомбор, Учитељски факултет у Сомбору.
- Jensen, E. (2005): *Супер настава-наставне стратегије за квалитетну школу*, Загреб, Едука.
- Лазаревић, Ж., Банђур, В. (2001): *Методика наставе природе и друштва*, Београд, Учитељски факултет у Београду.
- Матовић, М., Буквић, С. (1996): *Методика наставе природе и друштва*, Београд, Завод за уџбенике и наставна средства.
- Недељковић, М. (2002): *Осавремењивање основне школе у улози развијања еколошке свести ученика*, Педагогија бр.4. Београд, Филозофски факултет.
- Ратковић, М. (2009): *Синергија ученика, наставника, родитеља*, Нови Сад, Прометеј.
- Станимировић, Б., Анђелковић, С. (2003): *Методика наставе природе и друштва*, Врање, Учитељски факултет у Врању.

Sladjana Vidosavljević, MA
Teacher Training Faculty in Prizren – Leposavić

THE MODERN CONCEPT OF TEACHING SCIENCES

Summary: *In this paper we are trying to show the importance of modernization of teaching sciences, because constant innovation contributes to more effective and better realization of educational and functional tasks proscribed by curriculum. Having taken into consideration that modern schools must be, in the first place, schools which represent a link between gained and applicable knowledge, there is an obvious need for introducing this type of teaching. The teaching of sciences should be organized in such a way, that with its various contents, methods and forms enables all students with knowledge of social and natural phenomena in their environment and beyond it. The key role in modernizing of the teaching undoubtedly belongs to the teacher who must be capable for introduction and use of modern models of work.*

Key words: teaching sciences, modern schools, innovation, active learning, teacher.